

Projekt badawczy odpowiada na potrzebę aktualizacji historii wrocławskiego „Fajansu” w okresie socjalizmu, przeprowadzaną z perspektywy feministycznej i międzynarodowej. Od końca XIX wieku wrocławskie fabryki „Fajansu” zajmowały się produkcją zestawów i pojemników kuchennych, serwisów śniadaniowych i obiadowych oraz dużego asortymentu akcesoriów. Po II wojnie światowej fabryki zostały znacjonalizowane i utworzono Polskie Zjednoczone Fabryki Fajansu. Wznowiono produkcję ręcznie malowanych produktów, inspirowanych rodzimą tradycją i projektowanych przez artystów wizualnych. Przez cały okres istnienia fabryka zatrudniała głównie kobiety. Projekt skupia się na historii malarek ceramiki, ich praktykach, głosach i międzypokoleniowej solidarności. Celem badań jest nie tylko włączenie drugorzędnej formy artystycznej (fajans) i zmarginalizowanych głosów (malarki ceramiki) do narracji historii sztuki, ale także zaproponowanie interwencji w historię sztuki. Zostanie to zrealizowane poprzez włączenie do projektu artystycznych działań badawczych – nie jako formy upowszechniania wyników badań, ale jako komplementarnej metody badawczej.

Projekt koncentruje się na specyficznych aspektach pracy twórczej kobiet, na hierarchicznej relacji sztuki, rzemiosła i przemysłu oraz na lokalnym i międzynarodowym obiegu tak zwanych „Wrocławków” w socjalistycznej Europie. Zbadane zostanie także znaczenie i funkcje tych wyrobów dla różnych grup konsumentów. Nacisk na ramy regionalne wynika z faktu, że kultura ludowa i kultura popularna miały podobny status i funkcję w kontekście przemysłowym w całej socjalistycznej Europie. Ponadto, charakterystyczną cechą socjalistycznej instytucji sztuki, było współistnienie profesjonalnej i nieprofesjonalnej praktyki artystycznej.

Zadając nowe pytania, skoncentrowane na historii pracy kobiet w fabryce „Fajans” i rozważając historycznie ewoluujące koncepcje pracy artystycznej i wiedzy artystycznej – także za pomocą środków artystycznych takich jak malarstwo, performance czy instalacja – projekt proponuje kompleksową reinterpretację tego dziedzictwa kulturowego. Odpowiedzi na postawione pytania wzbogacą nie tylko rozumienie kultury tego okresu historycznego, ale także obecne rozumienie pojęć pracy artystycznej, współpracy i wiedzy artystycznej. Ponadto, określone zostanie znaczenie obiektów „Fajansu” w historii regionu, a więc zaproponowana zostanie alternatywna ponadnarodowa historia kultury PRL-u.

Projekt będzie realizowany w taki sposób, aby komunikować swoje znaczenia różnym grupom odbiorców, w tym lokalnej i międzynarodowej publiczności. Upowszechnianie wyników badań planowane jest w formie publikacji naukowych oraz wystawy badawczej.